

สารบัญ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	
มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	
พระพุทธประวัติ	12
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	
พุทธสาวก (พระโศภโกปิวิสะ)	19
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	
ชาดก (จุฬเสฏฐิชาดก, วัณณาโรหชาดก)	24
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	
ศาสนิกชนตัวอย่าง (สมเด็จพระสังฆราช (สา), อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ)	29
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	
พระไตรปิฎก	39
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	
พระรัตนตรัย	43
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	
ไตรสิกขา โอวาท 3 พุทธศาสนสุภาษิต	51
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9	
การสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา	64
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	
การจัดพิธีกรรม	76
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11	
ศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา	78
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12	
มรรยาทของศาสนิกชน	94
แบบฝึกทบทวนสาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	97

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม 103

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่พลเมืองดี 104

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

สิทธิเด็ก และการปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็ก..... 119

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

วัฒนธรรมไทย 125

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ภูมิปัญญาท้องถิ่น 134

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การปกครองส่วนท้องถิ่น 143

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริการสาธารณะประโยชน์ในชุมชน 151

แบบฝึกหัดทวนสาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคม 155

สาระที่ 2 รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง161

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

มารยาทไทย (การสนทนา การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ การต้อนรับผู้มาเยือน) 162

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

รู้คุณค่า การใช้อย่างประหยัด คำนวณค่า และการบำรุงรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม..... 169

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ศิลปวัฒนธรรมไทย..... 176

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

รักษาดี ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ 183

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

พระบรมราโชวาท และหลักการทรงงาน 196

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การสร้างและปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบของโรงเรียน	209
---	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน	214
--	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

ความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน	220
---	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9

ความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเอง และแนวทางแก้ปัญหาโดยสันติวิธี	224
--	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง	228
--------------------------------------	-----

แบบฝึกทบทวนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	234
--	-----

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ 241

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	242
------------------------------------	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เศรษฐกิจพอเพียง	255
-----------------------	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

สหกรณ์	263
--------------	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ธนาคาร.....	272
-------------	-----

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

การกู้ยืมเงิน	283
---------------------	-----

แบบฝึกทบทวนสาระการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์	291
---	-----

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ 297

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น 298

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จากการตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ 307

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น 314

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีน 317

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยปัจจุบัน 323

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 331

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 337

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจของอาณาจักรอยุธยา
ให้เจริญรุ่งเรือง 342

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9

ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจของอาณาจักรธนบุรี
ให้เจริญรุ่งเรือง 351

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา และธนบุรี 355

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11

ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยา และธนบุรี 362

แบบฝึกหัดทวนสาระการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์ 365

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ 373

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตน 374

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลให้เกิดแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคต่าง ๆ 383

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นฐาน
ของประชากรในภูมิภาคของตน 397

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน 407

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ผลจากการรักษาและทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในภูมิภาค 412

แบบฝึกหัดทบทวนสาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์ 421

แบบฝึกหัดทบทวนปลายปี สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 424

